

pošten mož. Prvemu predsedniku Washingtonu pa so odkrili spomenik, ki pripada najvišjim stavbam na zemlji, sezidan je iz granita 555 čevljev visoko, sv. Štefanski turen na Dunaji je le 432 $\frac{1}{2}$ čevlja visok. V državi južno-ameriškeje, Kolumbiji, navstal je strašen punt. Vladini vojaki bili so do sedaj povsod tepeni.

Za poduk in kratek čas.

Sv. Metod, apostol Slovanov.

VI. Preden spremljamo sv. Metoda zopet nazaj v Panonijo, treba omeniti še za Slavjane velevažnega dogodka v Rimu. Papež Hadrijan je namreč prejel slovanske knjige, jih položil na altar sv. Petra ter v navzočnosti svetih blagovestnikov, njunih 50 učencev, vse rimske duhovščine in ljudstva jezik slovanski in bogoslužje slovansko blagoslovil za sv. mešo, za cerkvene molitve in obrede. Ob konci reče sv. oča: kdor bi se predrznil drugače učiti in cerkvene knjige slovanske zaničevati, ta bodi izobčen! Zatem vzame papež knjige z altara in jih izroči bratoma. To se je godilo v cerkvi sv. Petra mej službo božjo l. 868 in od tiste dobe postala je staro-slovensčina sveti cerkveni jezik. Tri dni zaporedom so potem v Rimu služili sv. mešo v staroslovenskem jeziku, to pa v cerkvah sv. Petra, sv. Paula in sv. Andreja.

Odšedšemu sv. Metodiju dal je papež posebno pismo za Rastislava, v katerem delovanje slovanskih apostolov odobruje in staroslovensčino za porabo pri službi božji iz nova potrjuje.

Tako od apostolskega sedeža priporočen Slovanom poda se sv. Metod h knezu Kocelju v Blatograd in posluje po vsej dolenjej Panoniji kot nadškof. Stolica mu je bila v Blatogradu. S pomočjo dveh brzopiscev je nadaljeval prelaganje sv. pisma na slovenski jezik. Sv. mešo in vse obrede opravljal je v staroslovensčini in tudi v tem jeziku marljivo pridgoval, kar se je ljudstvu zelo dopadalo. Nemški duhovniki zgubili so kmalu vse zaupanje in drug za drugim potegnoli na Nemško nazaj; med njimi je bil tudi višji duhovenski dostojanstvenik Richbald. Ta je domov v Salcburg prišedši sestavil tožno pismo zoper sv. Metoda in je predložil nemškemu škofu in cesarju nemškemu, češ, da nima Metod pravice v Panoniji, „žeti, kder so Nemci sejali.“ Pozovejo ga torej pred sodišče škofov nekam na Bavarskem. Sv. Metod pride res tje pa je nezaslišano suróvo vsprejet. V najhujši zimi pustijo ga na snegu stati, potem ga s pestmi bijejo, Pasavski škof Hermanrih ga vpričo cerkvenega zbora s konjskim bičem tepe. Zboru predseduje Brezenski škof Hano, podpirovan od nadškofa Salcburškega, Adal-

vina. Prepovejo sv. Metodu služiti sv. mešo in pahnejo ga nekde na Bavarskem v ječo. Dve leti in pol trpi in vzdihuje sv. Metod v kajhi na Nemškem.

Da je preblagi Metod moral toliko trpeti, temu je mnogo bila kriva nesreča, ki je zadela Rastislava. Nemški cesar si je namreč prizadeval slovansko državo na Moravskem uničiti. V to svrhu se je neprestano vojskoval od leta 866 naprej. Silne vojske včasih po tri naenkrat so drle od severa, juga in zapada v Moravsko. Strašno so razbijale, morale in požigale. Toda Rastislava niso mogle užugati. Ta se je namreč za trdnim zidovjem svojih številnih trdnjav, posebno pa slavnega Devina, hrabro in uspešno branil. Naposled so morali Nemci vsako leto še pred zimo umakniti se nazaj na Nemško.

Cesar ne premore nemški meč, to završi izdajstvo. Sinovec Rastislavov, mladi Svetopolk, knez Nitranski, podvrže se sam rad nemškemu Karlmanu, sinu nemškega cesarja Ludvika leta 870. Razljuteni Rastislav sklene Svetopolka med večerjo umoriti. Toda zviti Svetopolk mu uide na lov s sokoli. Rastislav hiti za njim. Toda skriti orožniki planejo iz zasede na njega, ga ugrabijo, zvežejo in Karlmanu izročijo. Ta ga ukaže precej v železje vkovati in k cesarju prepeljati, ki ga obsodi k smrti, vendar umoriti ne da, ampak grozovito oči izpehnoti in v kajho zapreti, kder čez nekaj časa dušo izdehne slavní Rastislav. Toda tudi izdajica Svetopolk ne uživa dolgo zlate svobode. Nemci mu ne zaupajo, hipoma ga ugrabijo, uklenjenega na Nemško odženejo in zaprejo! Sedaj vderejo Nemci v Moravsko in si jo podvržejo, l. 870.

(Dalje prihodnjič.)

Smešnica 10. Ko je še sv. Peter hodil po svetu, prišel je tudi v naše kraje. Najprej je srečal Slovenca, ga podučil v slovenskem jeziku in ga krstil. Potem je došel Nemca, ga podučil po nemško in ga krstil. Naleti na nemškutarja in ga vpraša: „Ali si Slovenec ali Nemec?“ Nemškutar reče: „Jes sem Nemec“, čeravno revež ni razumel prav nemško. Sv. Peter ga je tedaj podučil po nemško in potem krstil. Pa nemškutar je bil zmirom le slab kristjan, ker ni prav zastopil naukov sv. Petra. Zato se godi še v naših časih tako. Nemškutarji so sicer krščeni, pa vendar nemajo trdne vere; kajti slovenskega poduka se branijo, nemški poduk pa zastopijo le na pol.

„Mir“.

Razne stvari.

(Slovensko društvo) namerava sklicati shod zaupnih mož, da se pogovori zastran bodočih volitev v državni zbor; volilni shodi bodo na večih krajih.